

15.05.2013

Kj/63

§ 199

Sj / Den av ledamoten Mirka Vainikka väckta motionen om genomförande av ungdomsgarantin

HEL 2012-015496 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Mirka Vainikka väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Mirka Vainikan aloite
- 2 Työllistämistoimikunnan lausunto

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Mirka Vainikka väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredraganden

Ledamoten Mirka Vainikka och 12 andra ledamöter konstaterar i sin motion att förväntningarna på ungdomsgarantin är höga och att det nu är skäl att säkerställa att garantin genomförs. Hon föreslår därför att det ska bildas en ungdomsgarantigrupp på gräsrotsnivå som ska stöda och säkerställa genomförandet av de lokala åtgärderna.

Stadsstyrelsen konstaterar att stadsstyrelsen aktivt följer upp hur ungdomsgarantin genomförs. Inledningen av genomförandet av ungdomsgarantin togs upp i stadsstyrelsens aftonskola 2.4.2013. På stadsstyrelsens föredragningslista stod bl.a. följande:

Ungdomsgarantin trädde i kraft 1.1.2013. Ungdomsgarantin säkerställer alla ungdomar under 25 år och nyutexaminerade under 30 år en arbets-, arbetsförsöks-, studie-, verkstads- eller rehabiliteringsplats inom tre månader efter anmälan om att ha blivit arbetslös. Ungdomsgarantins utbildningsgaranti säkerställer att alla som avslutat grundskolan får en utbildningsplats på gymnasium, i en yrkesläroanstalt, inom läroavtalsutbildningen, på en arbetsverkstad, i rehabilitering eller på något annat sätt.

Ungdomsgarantin ökar kommunernas förpliktelser till servicehandledning för unga och till stöd för sysselsättningen och utbildningen. Helsingfors stad svarar på ungdomsgarantin med ett brett utbud av åtgärder som baserar sig på att erbjuda utbildningsplatser. Staden erbjuder en studieplats inom gymnasieutbildningen till 60 % av den åldersklass som avslutar grundskolan. Staden kan erbjuda studieplatser inom yrkesutbildningen till knappt 25 % av samma åldersklass. Helsingfors kommer vidare att ansöka om tilläggsplatser inom yrkesutbildningen för att kunna uppfylla utbildningsgarantin. Dessutom erbjuder staden alla ungdomar som blivit utan studieplats på andra stadiet en plats inom tilläggsundervisningen inom den grundläggande utbildningen, yrkesstarten, den orienterande utbildningen för invandrare eller arbetsverkstadsverksamheten för unga. Inom stadens sysselsättningsverksamhet har man redan under flera år i stor utsträckning tagit ansvar för att sköta arbetslösheten bland unga. För ungdomar tillhandahålls särskilda tjänster, Helsingfors servicecentral för arbetskraft Duuri har en egen grupp för ungdomar, det ordnas verkstadsverksamhet för unga och de har en egen kvot inom det lönesubventionerade arbetet.

Stadsfullmäktige beviljade genom sitt jubileumsbeslut en avsevärd tilläggssatsning på 10 miljoner euro för förebyggande av utslagning bland unga och därigenom också på att genomföra ungdomsgarantin. Med pengarna stöder man i enlighet med stadsstyrelsens beslut personalcentralens verksamhetsmodell RESPA med 5,185 miljoner euro, utbildningsverkets öppna yrkesinstitut med 2,5 miljoner euro och ungdomscentralens undersöknings- och utvecklingsprojekt Hyvä vapaa-aika med 1,23 miljoner euro. Frågan om hur resten av pengarna ska användas kommer separat att föreläggas stadsstyrelsen.

RESPA är en fortsättning på Helsingfors stads projekt Framtidsdisken som år 2014 kommer att göras permanent. Framtidsdisken är en rådgivningstjänst för ungdomar i 15–17 års ålder. RESPA fortsätter med ungdomarna i 17–29 års ålder. RESPA erbjuder en service på en och samma lucka för ungdomar och är en viktig del av att genomföra samhällsgarantin för unga i Helsingfors. Det öppna yrkesinstitutet inledde sin verksamhet i januari 2014 som en del av Stadin ammattiopisto och kommer att erbjuda yrkesutbildning och handledning för ungdomar som har blivit utan studieplats och för ungdomar som riskerar att avbryta sina studier eller som har avbrutit sina studier. Det öppna yrkesinstitutet stöder på många sätt sådana ungdomar för vilka den traditionella undervisningen anses vara för krävande. I det tredje jubileumsprojektet, dvs. undersökningen Hyvä vapaa-aika, ger man stöd till ungdomarnas fritidsverksamhet och följer upp ungdomarnas liv under flera år. Resultaten jämförs med ungdomar som inte har fått något specialstöd. Stödformerna varierar från betalning av hobbyavgifter till individuell handledning, gruppverksamhet och

15.05.2013

Kj/63

utrustning. Avsikten är att publicera projektets resultat och åtgärdsrekommendationer våren 2017.

Genomförandet av ungdomsgarantin främjas också med det uppsökande ungdomsarbetet som syftar till att vägleda och stöda ungdomar under 29 år att hitta de tjänster med vilka man främjar ungdomarnas tillträde till utbildning och arbetsmarknaden. Framtidsdiskens verksamhet är ett exempel på uppsökande ungdomsarbete.

I Helsingfors har man bildat också ett sektorsövergripande väglednings- och servicenätverk för unga som avses i 7 a § i ungdomslagen och som följer upp hur jubileumsprojekten ovan och ungdomsgarantin genomförs.

Stadsstyrelsen hänvisar till utbildningsnämndens, ungdomsnämndens och sysselsättningskommitténs utlåtanden och konstaterar att genomförandet av ungdomsgarantin kräver tätt samarbete över förvaltningsgränserna och även med aktörer utanför stadens organisation. På stadens nivå ska man komma överens om ansvarsfördelningen och dra riktlinjerna för gemensamma praxis. Ett väglednings- och servicenätverk för unga har bildats för detta ändamål. Stadsstyrelsen anser att det inte är nödvändigt att bilda någon särskild grupp på gräsrotsnivå för att genomföra ungdomsgarantin, utan det är motiverat att låta väglednings- och servicenätverket för unga att komma med riktlinjerna för det sektorsövergripande samarbetet och att samordna vägledningen och stödet på gräsrotsnivå.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Mirka Vainikan aloite
- 2 Työllistämistoimikunnan lausunto

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.04.2013 § 513

HEL 2012-015496 T 00 00 03

Päätös

15.05.2013

Kj/63

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Mirka Vainikan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 07.02.2013 § 5

HEL 2012-015496 T 00 00 03

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen kärkihankkeisiin kuuluva nuorisotakuu astui voimaan 1.1.2013. Nuorisotakuu takaa jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikan viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Nuorisotakuuseen sisältyvä koulutustakuu takaa peruskoulun päättäneille koulutuspaikan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, oppisopimuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin.

Nuorisotakuu kasvattaa kuntien velvoitteita nuorten palveluohjauksessa sekä työllisyyden ja koulutuksen tukemisessa. Helsingin kaupunki on vastannut nuorisotakuuseen mittavilla toimenpiteillä.

Kaupunginvaltuuston myöntämällä 10 miljoonan euron erillismäärärahalla nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi vastataan myös nuorisotakuun velvoitteisiin. Kaupunginhallitus päätti 10.12.2012 kokouksessaan tukea henkilöstökeskuksen RESPA-toimintamallia 5,185 miljoonalla eurolla, opetusviraston avointa ammattiopistoa 2,5 miljoonalla eurolla ja nuorisoasiainkeskuksen Hyvä vapaa-aika - tutkimus- ja kehittämishanketta 1,23 miljoonalla eurolla. Lopusta 1,085 miljoonan euron määrärahasta päätetään erikseen 31.3.2013 mennessä.

Osana uutta Stadin ammattiopistoa tammikuussa käynnistyvässä avoimessa ammattiopistossa ei ole pääsykokeita. Avoin ammattiopisto panostaa myös muilla tavoin niiden nuorten tukemiseen, joille perinteisessä muodossa oleva opetus on liian vaativaa. Avoimen

ammattiopiston nähdään vahvistavan erityisesti maahanmuuttajanuorten koulutusmahdollisuuksia, koska avoimessa ammattiopistossa ei ole pääsykokeena kielikoetta. RESPA on jatkoa Helsingin ensi vuonna vakinaistamalle Tulevaisuustiskille. Tulevaisuustiski palvelee neuvontapalveluna 15–17 -vuotiaita. RESPA jatkaa tästä palvelun 17–29 -vuotiaita. RESPA tarjoaa yhdenluukun palvelun nuorille, ja on tärkeä osa nuorten yhteiskuntatakuun toteutumista Helsingissä.

Nuorisoasiainkeskus painottaa, että nykyisten ongelmien korjaamisen rinnalla on tarvetta tehostaa nuorten hyvinvointia ja onnellisuutta edistäviä toimenpiteitä. Nuorisoasiainkeskus näkee, että hyvän alueellisen ja kohdennetun nuorisotyön tuloksena voidaan torjua eriarvoistumista. Helsingin kaupunki painottaa nuorisotyössään ryhmälähtöistä harrastustoimintaa. Juuri harrastustoiminnan nähdään tuottavan hyvinvointia lisääviä onnistumisen kokemuksia, terveyttä edistäviä viiteryhmiä sekä lisäävän turvallisia aikuissuhteita. Siksi nuorisoasiainkeskus ja tietokeskus käynnistävät Hyvä vapaa-aika - tutkimushankkeen, jossa tuetaan nuorten harrastustoimintaa ja seurataan heidän elämänsä usean vuoden ajan. Tuloksia verrataan ilman erityistukia olleisiin nuoriin. Hankkeessa neljä helsinkiläistä 7. luokkaa saa tukea nuorisotyöhön ja oppilaiden harrastamiseen. Tukikeinot vaihtelevat harrastusmaksujen kattamisesta yksilölliseen ohjaukseen, ryhmätoimintaan ja välineistöön. Nuoria seurataan seitsemännen luokan syksystä aina peruskoulun päättymisen jälkeisen syksyn loppuun. Hankkeen tulokset ja toimenpidesuosituksot on tarkoitus julkistaa keväällä 2017.

Nuorisotakuun lisäksi myös vuonna 2010 uudistetun nuorisolain pykälä 7a velvoittaa kuntia perustamaan paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten nuorten ohjaus- ja palveluverkoston, johon kuuluvat opetus-, sosiaali- ja terveys- ja nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Lisäksi verkostoon voi kuulua puolustushallinnon ja muiden viranomaisten edustajia. Verkosto toimii vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa.

Kaupunginjohtaja perusti Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkoston vuonna 2012 ja nimitti sen puheenjohtajaksi sivistys- ja henkilöstötoimesta vastaavan apulaiskaupunginjohtajan ja varapuheenjohtajaksi nuorisotoimenjohtajan. Verkoston valmisteluvastuu on nuorisoasiainkeskuksessa. Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontui ensimmäisen kerran joulukuussa 2012. Viranomaisten lisäksi verkostoon on päätetty kutsua asiantuntijajäseniksi laaja kolmannen sektorin edustus. Verkoston tehtäviksi on määritelty:

15.05.2013

Kj/63

- koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista Helsingissä sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta Helsingin päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
- edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus
- suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;
- edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken;
- koordinoita eri hallintokuntien nuorten palveluiden järjestämistä

Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkoston ensimmäisessä kokouksessa tehtäväksi määriteltiin myös juhlarahaprojektien seuranta sekä nuorisotakuun toteuttamisen seurantavastuu.

Nuorisoasiainkeskus katsoo, että Helsinki on vastannut nuorisotakuuseen mittavilla toimenpiteillä. Tässä vaiheessa erityistä huomiota tulee kiinnittää monihallintokuntaiseen yhteistyöhön ja virastotasoiseen neuvotteluun palveluiden yhteensovittamisessa ja suuntaamisessa sekä tiedonkeruussa. On olennaista, että nuorten hyvinvointia ja elämänlaatua edistävät toimijat jakavat yhtäläisen tietopohjan tämänhetkisestä tilanteesta sekä hakevat yhteistä linjaa palveluiden kehittämisessä.

Nuorisoasiainkeskus katsoo, että Helsingin nykyiset toimet ovat mittakaavaltaan riittävät vastaamaan nuorisotakuuseen eikä siksi näe tarvetta uusien verkostojen perustamiseen.

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Tommi Laitio, nuorisotoimenjohtaja, puhelin: 310 89045
tommi.laitio(a)hel.fi

Opetuslautakunta 05.02.2013 § 7

HEL 2012-015496 T 00 00 03

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki on sitoutunut nuorisotakuuseen ja ryhtynyt toimiin takuun toteuttamiseksi. Nuorisotakuulla tarkoitetaan, että jokaiselle alle 25 -vuotiaalle nuorelle ja alle 30 -vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Keskeinen osa nuorisotakuuta on koulutustakuu. Koulutustakuu takaa jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle toisen asteen koulutuspaikan.

Helsingin kaupunki tarjoaa 60 %:lle perusopetuksen päättävästä ikäluokasta lukiokoulutuksen paikan. Ammatillisen koulutuksen paikkoja Helsingin kaupunki on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä järjestämisluvassa 7 790 , jotka riittävät vajaalle 25 %:lle perusopetuksen päättävästä ikäluokasta. Helsingin kaupunki tulee edelleen hakemaan lisäpaikkoja ammatilliseen koulutukseen, jotta koulutustakuu turvataan.

Lisäksi Helsingin kaupunki tarjoaa kaikille ilman toisen asteen koulutuspaikkaa jääneille nuorille paikan perusopetuksen lisäopetukseen, ammattistarttiin, maahanmuuttajien valmentavaan koulutukseen tai nuorten työpajatoimintaan.

Koulutustakuun toteutumista tulee turvaamaan vuoden 2013 alusta voimaan astunut opetus- ja kulttuuriministeriön uudistettu asetus koskien opiskelijaksi ottamisen perusteita ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa. Muutos asettaa perusopetuksen päättit sekä vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa ja koulutuspaikkaa olevat etusijalle toisen asteen opiskelijavalinnassa.

Uudistetun asetuksen mukaan hakeutumisvuonna perusopetuksen päättäneiden ja vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa ja koulutuspaikkaa olevien asemaa vahvistetaan valinnassa merkittävästi. Uudenlaisen pisteytyksen ja hakuprosessiin tehtävien tarkennusten tavoitteena on tukea välitöntä siirtymistä perusopetuksesta tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Lisäksi nuoria kannustetaan osallistumaan opiskeluvaihtoihin ja uravalintojen selkeyttämistä tukeviin koulutuksiin ja muihin tukimuotoihin silloin, kun tutkintotavoitteinen koulutus ei ole hakijan kannalta tarkoituksenmukainen ratkaisu.

Kaupungin ammatillisen koulutuksen uudelleen organisoituminen uudeksi Stadin ammattiopistoksi vahvistaa osaltaan nuorisotakuun toteutumista. Organisaatiouudistuksen lähtökohtana on ollut mm. yksilöllisten opintopolkujen turvaaminen, työelämälähtöisyyden vahvistaminen sekä tutkinnon osien suorittamisen mahdollistaminen. Nivelvaihekoulutukset sekä nuorten työpajatoiminta on koottu

15.05.2013

Kj/63

kokonaisuudeksi, joka tarjoaa nuorille vaihtoehtoja opiskelualmiuksien parantamiseen sekä väylän siirtyä tutkintoon johtavaan koulutukseen.

Yhtenä toimenpiteenä nuorisotakuun toteuttamiseen on Avoin ammattiopisto, joka sijoittuu Stadin ammattiopiston yhteyteen. Helsingin kaupunginhallitus on myöntänyt opetusvirastolle 2,5 miljoonaa euroa Avoimen ammattiopiston käynnistämiseen. Avustus on myönnetty Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhluvuoden 10 miljoonaan euron määrärahasta. Avoin ammattiopisto tarjoaa ammatillista koulutusta ja ohjausta ilman opiskelupaikkaa oleville helsinkiläisille nuorille ja opintonsa ammatillisessa koulutuksessa keskeyttäneille tai keskeyttämisvaarassa oleville opiskelijoille.

Avoimessa ammattiopistossa luodaan opintopolkuja, joihin erilaisissa tilanteissa olevia nuoria tai opiskelijoita voidaan ohjata. Avoimen ammattiopiston kautta nuori voi opiskella osia ammatillisista perustutkinnoista eri ammattialoilta sekä ammattitaitoa täydentäviä aineita (mm. äidinkieli, vieraat kielet, matematiikka). Opinnot voivat liittyä työllistymiseen tai arjenhallintaan. Jos nuori siirtyy avoimesta ammattiopistosta tutkinto-opiskelijaksi, aiemmat opinnot hyväksiluettaisiin. Tarjolla tulee olemaan myös valinnaiskursseja, joiden kautta opiskelijoita ohjataan mm. harrastuksiin.

Nuorisotakuun toteutumista edistää myös etsivä nuorisotyö. Opetusvirasto vastaa koulutuksen ulkopuolella olevien ohjaus- ja neuvontapalveluista koordinoimalla etsivää nuorisotyötä Helsingissä. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on ohjata ja tukea alle 29 -vuotiaita nuoria löytämään ne palvelut, joilla edistetään nuoren pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö ei tarjoa vain neuvontaa, vaan tarvittaessa jalkautuu palveluiden pariin yhdessä nuoren kanssa. Etsivän nuorisotyön ohjausta voi käyttää kertaluontoisesti tai ohjaussuhde voi olla pitkäkestoinen.

Etsivää nuorisotyötä toteutetaan Helsingissä lähtökohtaisesti yli hallintokuntarajojen yhteistyössä palveluntuottajayhteisöjen kanssa. Opetusvirasto hankkii etsivää nuorisotyötä yhteistyösopimuksin palveluntuottajilta. Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa palveluntuottajia. Helsingin kaupungin henkilöstökeskuksen Tulevaisuustiski tuottaa omalta osaltaan etsivää nuorisotyötä 15 -17 -vuotiaille helsinkiläisille nuorille.

Kaupunkitasolla nuorisotakun toimeenpanoa ja arviointia toteuttaa 5.9.2012 johtajistokäsittelyssä asetettu nuorisolain mukainen monialainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto -työryhmä. Verkoston tehtävinä on nuorisolain 7 a §:n mukaisesti:

1. koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien

tueksi;

2. edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;

3. suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;

4. edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

Lisäksi verkosto kartoittaa ja huomio työssään erityisesti ne aukkokohtat, jotka vaikeuttavat helsinkiläisten nuorten siirtymistä toisen asteen opintoihin ja työelämään. Verkoston voidaankin katsoa olevan omalta osaltaan Helsingin ”nuorisotakuuryhmä”. Verkosto aloitti toimintansa syksyllä 2012.

Nuorisotakuun toteutuminen vaatii kaupunkitasolla Helsingissä tiivistä monihallintokuntaista yhteistyötä. Tällä hetkellä eri hallintokunnat toteuttavat nuorisotakuuta edistäviä toimenpiteitä itsenäisesti. Jatkon kannalta on keskeistä linjata vastuunjako ja sopia yhteiset käytänteet.

Ruohonjuuritasolla yhteistyö vaatii eri toimijoiden moniammatillista työskentelyä. Nuorille suunnattujen palveluiden tulee olla kokonaisvaltaisia. Kokonaisvaltaisuudella tarkoitetaan sitä, että mm. koulutukseen, asumiseen, talouteen, terveyteen ja vapaa-aikaan liittyvät palvelut ovat saatavissa matalalla kynnyksellä, yhden luukun periaatteen mukaan. Ruohonjuuritason toimintaa tulee suunnata nuorten ohjaus- ja palveluverkosto -työryhmän nuorisotakuuta edistävien linjausten mukaisesti.

Käsittely

05.02.2013 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Anna Lyra-Katz, projektikoordinaattori, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi